PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Maakunnistakin löytyy töitä. Riippuu siitä missä on valmis työskentelemään ja millä ehdoilla. **OHJAAJA ESA-MATTI SMOLANDER, SUOMEN TAITEELLINEN METSÄTEATTERI**

14.08.13

Aurinko nousee

Helsingissä kello 5.31
ja laskee kello 21.17
Oulussa kello 5.00
ja laskee kello 21.43
Utsjoella kello 4.05
ja laskee kello 22.24

Päivän sana

14.8. Kun Herra, teidän Jumalanne, karkottaa heidät teidän tieltänne, älkää ajatelko, että Herra on teidän omien ansioittenne tähden tuonut teidät tänne ja antanut teille tämän maan. 5. Moos. 9:4
15.8. Hänet Jumala on asettanut sovitusuhriksi, hänen verensä tuo sovituksen uskossa vastaanotettavaksi. Näin Jumala on osoittanut vanhurskautensa. Room. 3:25

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Onerva, Kanerva
Huomenna torstaina: Marja, Jaana, Marjatta, Marjo, Marita, Marjut, Marianne, Maritta, Marjaana, Marjukka, Marianna, Jatta

Mietelause

Me joudumme vastuuseen teoistamme, jos ymmärrämme käskyt.

Risto Ahti

KOULUPÄIVÄKIRJA

Ukset auki

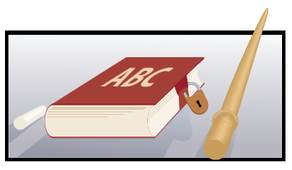

Tämä on se hetki, joka koskettaa liki koko kansakuntaa. Koulut aloittavat uuden lukuvuoden. Meillä hyvinvointiyhteiskunnassa ei ole jäljellä enää monta kaikkia yhdistävää juttua; koulu on. Vielä vähemmän on sellaisia, että osallistujalle se on liki ilmainen. Koulu ja kirjasto vielä ovat.

Koulun pitää torjua, yhtenäisyyden nimissä, elinkeinoministerin toiveet, että koulun työ pitäisi porrastaa talouselämän ja työssäkäyvien lomien mukaan. Vielä sekin hajaannusko koulun tulisi ottaa vastaan. Ei.

Tämän mustaa viestittävän ajan keskellä on ollut ilo nähdä se myönteisyys, minkä koulu tuo elämään. Vanhemmat ja huoltajat ovat lapsineen tutustumassa koulumatkaan. Tai kirja- ja paperikaupoissa valitsemassa kouluvälineitä, vaikka koulu jakaa ne jokaiselle. Koulureppu on tullut takaisin, vielä neljännesvuosisata sitten se oli hävettävä, laukku piti olla. Nyt silmät loistavat kun ollaan markkinavouhotusten viemiä ja reppupaljouden edessä.

Juuri tällä hetkellä, lukuvuoden alussa, opettajillakin on kaikkein parhain arvo, kun kodit ovat pitkän loman aikana huolestuneet, kiusaantuneet ja jopa väsyneet lastensa kasvatuksesta. Tai ovat sellaisten vaikeuksien edessä, että apua tarvitaan. Onneksi on koulu, monissa perheissä huokaistaan.

Vedin kirjailijavaimoni kanssa kaksitoista vuotta Joutsenon Taidekesän luovan kirjoittamisen kurssit. Lapsuus, lukeminen ja muisti ovat luovan ihmisen korkeakouluja. Niinpä kun kurssilaiset kirjoittivat harjoituksen aiheesta koulutie, niin oli sitten kysymyksessä psykiatrian erikoislääkäri, pappi, lehtori, sairaanhoitaja, poliisi tai karjuntappaja – niin voi mikä elämä sieltä purkaantui. Koulu koskettaa meitä kaikkia, koko elämänajan.

Pidetään siis huolta, että koulusta jäisi meille mukavia jälkikuvia elämänvarrelle.

Uhkakuviakin on, liikaakin. Koulua ei johda nyt juuri kukaan. Se on vaarassa hajota yksityisiin, elämänkatsomuksellisiin ja uskonnollisiin eriöihin. Esimerkkinä vaikkapa tämä: Onpa aikoihin eletty, kun entinen opetusministeri iloitsee että koulussa voi vielä laulaa kaksi säkeistöä Suvivirttä. Ihan maan ylin lainvalvoja on sen luvan antanut.

Voi, koulua! Voi, aikaa! Voi, tapoja kun samat piirit ja media vetoaa että sananvapauden nimissä pitää sallia kaikki kaikille, myös lapsille. Olepa siinä opettaja, kasvattaja, koulussa.

Jotta koulu olisi edelleen koko kansan kohtaamispaikka, elämysten antaja ja muistikuvien tallentaja, meidän tulisi pitää huolta etteivät ainaiset puheet homekouluista, suurten koulukeskusten ongelmista ja opettajien lomautuksista hallitsisi tätä ehkä elämämme tärkeintä vaihetta.

Eikä anneta koulun perusasioiden valua pienryhmien vouhotusten perään katsomiseen. Eivät he ota vastuuta kasvatuksen koko laajuudesta. Kotona saadaan olla kuin ellun kanat, mutta koulussa niin kuin minä vaadin. Ei se niin ole, eikä voi olla.

Kasvatusvastuun kokonaisuudesta syvästi huolta kantavien ei pitäisi tämänkään lukuvuoden alussa kallistaa korvaansa näiden kamreereiden, pienryhmien nuoleskelijoiden ja kasvatusanarkistien puoleen. Ukset auki, mutta järkevästi.

Muuten: Millainen on sinun koulutiesi, ensimmäinen. Muistako?

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Nuoret teatterilaiset avaavat aisteja maaseudulla

Kiireettömyyttä, kauneutta, hiljaisuutta ja vähän ärsykkeitä. Muun muassa näitä asioita Joensuun Eno tarjosi seitsemälle nuorelle teatterilaiselle, jotka muuttivat kesäksi paikkakunnalle.

JAAKKO KILPIÄINEN

Hannele Turunen heittäytyy Jelenan rooliin.

Matti Pajulahti valmistautuu esitykseen Esa-Matti Smolanderin seuratessa vieressä.

Terho Aalto, Vanja-eno -näytelmän Serebrjakov seisoo kesantopellolle raivatulla hautausmaalla.

JOENSUU (MT)
”Tämä on eräänlainen testi, onko ammattiteatteriryhmälle kysyntää maakunnassa, entä onko mahdollista saada oman alan töitä jostain muualta kuin pääkaupunkiseudulta”, kertoo Suomen taiteellisen metsäteatterin ohjaaja **Esa-Matti Smolander**.

Smolander kutsui koolle teatteriseurueen, joka koostuu toisilleen entuudestaan tutuista näyttelijöistä. Juhannuksen jälkeen he muuttivat enolaisen taiteilijan **Reima Hirvosen** kotitilalle, kesantopellon ääreen.

Smolanderin mukaan muutto oli konkreettinen teko, joka vastaa taiteellisen metsäteatterin ideologiaa. Teatteri on vastaliike kaikkien ihmisten kaupunkiin muutolle ja kiireelle.

Omaehtoinen esitys

Seurueen ensimmäiseksi näytelmäksi Smolander valitsi Anton Tšehovin Vanja-enon. ”Minulla on pitkä historia Tšehovin parissa jo entuudestaan.”

Esitys valmisteltiin ja toteutettiin täysin omaehtoisesti vailla tulosvastuuta. Kukaan teatteriseurueesta ei nostanut palkkaa, vaan lavastus, puvustus, markkinointi ja seurueen ylläpito rahoitettiin noin 4 000 euron apurahalla.

Sovitin näytelmän rytmin ja rakenteen tähän ympäristöön, sanoo Smolander.

Sekä näyttelijät että yleisö liikkuvat esityksen aikana, pitkin kesantopelkoon raivattua polkua. Näytöksiä pidetään muun muassa entisessä puimalassa, riihessä ja heinäladossa.

Fyysistä teatteria

”Teatterin tekeminen on ollut täällä hyvin fyysistä. Esityksen ja näytöspaikkojen valmistelu on vaatinut paljon fyysisiä ponnistuksia sen lisäksi olemme lenkkeilleet ja käyneet uimassa”, kertoo Smolander.

Seitsemän hengen teatteriseurueen saapuminen on myös huomattu kylällä, osittain ainakin yhteislenkkien ja -uintien ansiosta.

”Kyllä meistä on puhuttu kylällä. On haluttu tietää olemmeko läpikulkumatkalla vai pysyvämmin täällä. Mutta ennen muuta vastaanotto on ollut positiivista”, vakuuttavat **Terho Aalto** ja **Matti Pajulahti**.

Sekä Pajulahden että Aallon mukaan kommunikaatio paikallisten kanssa on ollut tärkeä osa kokemusta.

”Näytöksissä on käynyt ihmisiä Etelä-Suomesta asti, mutta pidän paikallisten saamista esityksiin erityisen tärkeänä”, toteaa Aalto.

Kaikki elokuun ensimmäisellä viikolla järjestetyt näytökset olivat loppuunmyytyjä. Kysyntää olisi ollut enemmänkin kuin mitä näytöksiä pystyttiin järjestämään.

Paluu arkeen

Viimeinen näytös järjestettiin perjantaina 9.8. Sen jälkeen nuorilla teatterilaisilla koittaa arki ja paluu pääkaupunkiseudulle.

Monilla on juuret Pohjois-Karjalassa.

”Täällä elämä on ollut yksinkertaisempaa ja järjestelmällisempää, kun ärsykkeitä on vähemmän”, pohtii **Simo Kuusterä**, joka palaa kuntoohjaajan opintojen pariin.

Helsinki ja kaupungin teatterielämä ovat kuitenkin tärkeitä nuorille teatterilaisille. Siellä ammattilaiset ja harrastajat verkostoituvat, siellä on useita teatteriseurueita ja näytöksiä nähtäväksi.

”Mutta kyllä tämä meidän kokeilu osoittaa, että muutkin vaihtoehdot ovat mahdollisia. Maakunnistakin löytyy töitä. Riippuu siitä missä on valmis työskentelemään ja millä ehdoilla”, kiteyttää Smolander.

SARI PENTTINEN

Halu elää eri tavalla

JOENSUU (MT)
Hiljaisempi elämä ja halu elää eri tavalla kiinnostavat näyttelijäohjaaja **Esa-Matti Smolanderia**.

Smolander on viettänyt kesän Joensuun Enossa. ”On tuntunut hyvältä olla luonnossa kiinni. Minua kiinnostaa kokeilla erilaista tapaa elää. Harkitsen luopuvani kaikesta turhasta tavarasta, myös esimerkiksi kännykästä ja Facebookista.”

Kun elämänmeno on hidasta, on aikaa olla läsnä, mikä taas vähentää stressiä. Kauniit asiat on myös helpompi huomata.

Smolander kutsui teatteriseurueen koolle, koska hän pyrkii tekemään teatteria ihmisten kanssa, joiden kanssa on mukava työskennellä. Teatterin tekemisessä on ylipäätään tärkeää säilyttää itsetunto ja -kunnioitus.

”Tekeminen ei saisi muuttua puskemiseksi. Olen lähdössä syksyllä matkoille hankkimaan uusia kokemuksia. Haluan nähdä ainakin valaan ja vuoren.”

SARI PENTTINEN

RAHAPELIT

Kierros 33

Vihjeemme:	1-s.	64-s.
1 Arsenal – Aston Villa	1	1
2 West Brom. – Southampton	x	1 x
3 Sunderland – Fulham	1	1
4 West Ham – Cardiff C	1	1
5 Norwich – Everton	x	1 x
6 Reading – Watford	1	1 x
7 Queen's PR – Ipswich	1	1
8 Derby – Leicester	x	x 2
9 Middlesbrough – Blackpool	1	1
10 Millwall – Huddersfield	x	1 x
11 Birmingham – Brighton	x	x 2
12 Bournemouth – Wigan	2	2
13 Nottingham – Bolton	x	x

Peliaika päättyy la 17.8. klo 16.55.

Toto75:		poissa
1. lähtö:	4	–
2. lähtö:	11	–
3. lähtö:	7	–
4. lähtö:	1	–
5. lähtö:	1	–
6. lähtö:	6	8
7. lähtö:	1	–

Oikeat tulokset:

Kierros 32

Vakio: 12x 1x2 x11 121x

Lotto: 6, 11, 18, 25, 26, 30, 32
Lisänumerot: 9, 36
Lisä-arvonta: 2, 9, 10, 17, 20, 25, 33
Lauantai-Jokeri: 3 6 1 5 6 9 2

Palautuspäivä lauantai

13 kohteen vakioveikkaukseen tulevat Englannin kohteet. Samalla vakio 1:n viimeinen palautuspäivä muuttuu tästä kierroksesta alkaen lauantaiksi.

Suomen jalkapalloa veikataan syksyyn asti muissa vakioissa ja veikkauksen peleissä. Suomen sarjoissa pelataan useimmat pelit sunnuntaina.

MT

Uusi ortodoksikirkko vihitään

Karjalan hiippakunnan ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** vihkii keskiviikkona käyttöön Pyhän Georgios Voittajan kirkon Joroisilla. Kirkko tulee Varkauden ortodoksisen seurakunnan käyttöön.

Ortodoksinen vihkiäisjumalanpalvelus on kaikille avoin tilaisuus. Se televisioidaan sekä lähetään suorana verkossa osoitteessa *www.stgeorge.fi*.

Kirkko on pyhitetty Georgios Voittajalle, joka on yksi ortodoksisuuden suurimmista pyhimyksistä.

Georgios Voittaja on myös Britannian, Georgian, Bulgarian, Venäjän ja Moskovan suojeluspyhimys.

Kirkon rakennuttivat aviopari pianisti **Anastasia Injushina** ja yrittäjä **Pekka Viljakainen**.

Sen suunnittelu ja rakentaminen kesti 500 päivää.

Kirkko on viikottain auki pyhiinvaeltajille ja muille asiasta kiinnostuneille.

MT

KALAJUTTU

Kuhat kiinni

Alkukesästä olin kuullut juttuja, miten kuha oli Kyyjärvessä syönnillään. Harmittelin, että kesälomani alkoi vasta heinäkuun kymmenes päivä.

No, alkoihan se minunkin loma viimein. Jo samana iltana olin mökkini pihassa. Olin varannut siniset ja punaiset Jesset ja Sepen Tuurit pakkiini. Niillä sitä oli kuhaa nostettu ennenkin.

”Nyt se ei tartu mihinkään”, valisti mökkinaapurini minua, kun olin hädin tuskin saanut itseni ulos autosta. ”Alkukesästä niitä nousi, enää ei mitään.”

”Pakko on yrittää, viinitkin jo ostin”, minä sanoin.

”Lähtisin kaveriksi, mutta en enää oikein viitsi”, naapuri pahoitteli. ”Niin monta tyhjää reissua.”

Olin salaa mielissäni. Halusin kokea yksin kesän ensimmäisen kalareissun viehätyksen, järven hiljaisuuden, jännityksenkin. En halunnut uskoa, että en muka mitään saisi. Jos ei muut, niin minä ainakin. Tyypillinen kalamies, aina toivoa täynnä. Tänään se tärppää, se suurin se suurin.

Kuha syö parhaiten yöllä, ainakin keskikesällä, ja ainakin meidän järvessä. Kasasin vieheet ja muut välineet valmiiksi, täytin bensatankin veneessä, koekäytin moottorin. Aukaisin yhden oluen, ja odotin.

Yhdeksältä olin valmis. Pistin oranssikylkisen Jessen kiinni perukkeeseen, ja toiseen vihreänpunaisen Sepen Tuurin. Toisen vavan kiinnitin vapatelineeseen, toisen pidin kädessäni. Kyyjärven selkä keinui heikon tuulen sylissä, melkein rasvatyynenä, kun lähdin liikkeelle. Suuntasin veneen kokan selälle, annoin moottorin papatella tyhjäkäynnillä eteenpäin. Avasin yhden olutpullon. Huuhdoin toimistopölyt kurkustani, ajatukset päästäni ja annoin veneen kulkea.

Niin kului tunti, toinenkin. Kiersin tutut paikat, syvänteen reunat, saarten kupeet ja karikoiden ympäristöt. Hiljainen oli järvi, yhtä hiljainen veden päällä kuin veden allakin. Ei muita kalastajia, eikä yhtäkään nykäystä siimojen päässä.

”Ne jurottaa nyt syvänteiden pohjassa, isot kalat ainakin”,

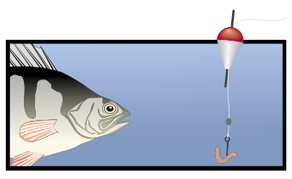

» Olin jo ujuttamassa toisella kädelläni haavia veteen, kun näin miten telineessä ollut vapa irtosi telineestä ja lensi kaaressa veteen.«

kiertyi ajatus mieleeni. ”Sinne ne uistimet on saatava.”

Pysäytin moottorin. Etsin pakista syväyspainot, vaihdoin siimoihin suuremmat uistimet, kullanvärisen, pisimmän Sepen Tuurin, jonka omistin ja toiseen oranssinvihreän suurimman Jessen. Käynnistin moottorin ja ajoin täydellä kaasulla keskelle Sorsaselkää, jossa tiesin vettä olevan yli kaksikymmentä metriä. Viritin uistimet painoineen veteen ja lähdin puksuttelemaan hiljaista vauhtia Sorsaselkää pitkin. Puoli tuntia kului, hiljainen laine liplatti veneen kylkeen, ei muuta ääntä.

Olin juuri aikeissa avata uuden olutpullon, kun vapatelineessä olevan vavan jarru alkoi hyristä. Siimaa sukelsi syvyyksiin, jarru hankasi vastaan. Pudotin Lapin Kullan veneen pohjalle, sammutin moottorin, ja olin juuri tarttumassa telineessä olevaan vapaan, kun tunsin kädessäni olevassa vavassa lujan iskun. Jarru alkoi siinäkin vavassa kirskua.

Pohjassa molemmat, ehdin ajatella, ja sitten heti, että ei voi olla, kun on vettä niin paljon. Aloin kelata kädessäni olevan vavan siimaa sisään. Vapa taipui, jarru ulisi. Iso on, ehdin ajatella, kiristin jarrua ja kelasin.

Vähä vähältä sain kalan veneen viereen. Olin jo ujuttamassa toisella kädelläni haavia veteen, kun näin miten telineessä ollut vapa irtosi telineestä ja lensi kaaressa veteen.

”Voi saatana, sinne meni se”, kirosin ääneen. Jatkoin kuitenkin toisen kalan pyydystämistä. Pari syöksyä vielä veneen vieressä syvyyksiin, ja sitten kala oli jo haavissa. Kuha oli iso, oikea mörrikkä. Iloni olisi ollut ylimmillään, jos toisen pyyntivälineen menettäminen ei olisi harmittanut minua niin kovasti.

Katsoin veneen perään, ja näin vedessä vavankärjen. Pari vetoa perämelalla ja kauhaisu veteen.

Siima tarttui melaan, minä siimaan kaksin käsin kiinni. Siimasta vetämällä sain kelan ja vavan käsiini. Aloin kelata. Hitaasti tuli saalis lähemmäksi. Ja kun se lopulta oli haavissa ja veneessä, näin että kuha oli sekin, tosin pienempi kuin se ensimmäinen.

Avasin olutpullon. Ei hullumpi loman avaus, käväisi mielessäni. Ei hullumpi.

EINO KUORTTI
Kyyjärvi